

Др Јованка Шарановић,
директорка Института
за стратегијска истраживања

Проценти руше стереотипе

Жене руководиоци нису другачије већ, напосто, ређе, и за то нису одговорне њихове психофизичке посебности, него друштвени чиниоци. Едукација треба да понуди одговор на питање како ускладити амбиције жена са очекивањима породице.

Крај претходне године обележила је, између осталог, и промоција књиге „У корак с временом – Министарство одбране и Војска Србије на путу објективизације родне равноправности“, чији су аутори директорка Института за стратегијска истраживања Министарства одбране др Јованка Шарановић и др Зоран Килибарда. Значај ове монографије, која се бави укључивањем жена у систем одбране, али и актуелност теме, јесу повод за разговор са др Јованком Шарановић.

– У основи великих ствари, а мислим да је објективизација родне равноправности у Министарству одбране и Војсци Србије управо таква, јесте идеја која је вредна ако се спроведе у пракси. Значај публикације видимо управо у томе је што је она спонтано сведочење о одавно препознатљивом, али тек последњих година код нас евидентно охрабриваном и снажно подржаном процесу. Идеја је рођена у Институту за стратегијска истраживања још 2005 године, а он је имао кључну улогу у свим фазама њеног оживотворења.

■ *Темаџику жена у сисџему одбране чиџаоцима ѓриближаваџе у седам корака. Заџиџо?*

– Др Килибарда и ја дошли смо на идеју да је процес који се реализовао у неколико међусобно повезаних фаза најлогичније представити управо редоследом како су се поједине фазе одвијале. Структура рада је управо пратила ту логику, па је сваком кораку посвећено поглавље.

■ *Имајуџи у виду Ваше ѓреџходне ѓубликације, које се у највеџој мери односе на ѓроблемаџику жена у оружаним снагама, како оцењујеџе доѓринос Војске када је реч о афирмацији родне равноѓравности у секџору безбедности?*

– Војска Србије је у годинама реформе сектора безбедности, о чему сведочи поменуто дело, направила велики искорак. Пре свега мислим да је

УВЕК АКТУЕЛНИ

■ *О раду Инсџиџуџа за сџраџегијска исџраживања јавности се углавном информисше на основу ѓубликација и обрађања исџраживача и ауџора на семинарима. Да ли ѓосџоји ѓлан о ѓокреџању часоѓиса, који сличне инсџиџуџије ѓериодично објављују, ради ѓромовисања акџивности Инсџиџуџа?*

– Претходна година била је плодна за припаднике Института. Објавили смо седам публикација, шест је у штампи, а око 50 чланака је објављено или су у процедури за објављивање. Наше колеге учествовале су на 36 конференција, симпозијума, скупова, у земљи и у иностранству. Познато је да Институт издаје часопис *Војноисторијски гласник*, који је прошле године прославио 60 година излажења. Био је у категорији М 52, што значи да се објављени чланак бодује с три поена у Министарству за науку. Предложили смо да добије категорију М 24, што би значило да се сваки чланак објављен у њему вреднује с четири научна поена. Имајући у виду чињеницу да се Институт бави различитим одбрамбеним и безбедносним темама, једно од могућих решења, које је некада имало добре резултате, јесте да се часопис *Војно дело* нађе у нашем саставу.

прихватила концепт родне равноправности као једно од својих стратешких опредељења. Тако се обавезала да, у складу с могућностима, тежи достизању највиших стандарда у тој области, уважавајући сопствено искуство, специфичности наслеђеног стања, испољене трендове у земљама које у том погледу могу да јој послуже као пример.

Значење родне равноправности прихваћено је на исти начин како се схвата у земљама Европске уније, као стратегију укључивања мушких и женских интереса и искустава у развојне програме у свим политичким, економским и друштвеним сферама, тако да је добробит и за жене и мушкарце подједнака. Војска Србије је у том правцу остварила велики искорак са интензивирањем пријема жена у професионалну војну службу, са почетком школовања девојака на Војној академији, као и приликом израде На-

ционалног акционог плана за имплементацију Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1325.

■ *Иако исџраживања несумњиво сведоче о ѓренду ѓовећања засџуѓености жена међу ѓрофесионалним војницима, уз ѓроширивање ѓодручја ѓиховог радног ангажовања и освајања ѓослова доскора резервисаних за мушкарце, да ли мислиџе да су наше даме усѓеле да сџану на ѓуџи сџереоџиѓима?*

– Сматрам да обрачун са стереотипима није посао који треба да обаве жене. То је посао од општег интереса, а не нека врста надметања између мушкарца и жена за престижне позиције. Обрачун

са стереотипима није пораз мушкарца. Он је успешан у смислу да има трајне суштинске позитивне ефекте само ако је заједничко дело мушкарца и жена, ако га и једни и други доживљавају као природан исход новог схватања ствари. У прилог томе говори и чињеница да је оно што је до пре неколико година била само идеја, сада стварност.

Подсећања ради, у септембру 2011. од 127 дипломираних кадета било је и 19 кадеткиња из прве класе девојака уписаних 2007. године. Њихова средња оцена је 8,21, у односу на средњу оцену целе класе – 7,87. Као што видите, проценти руше стереотипе. У прилог томе иде и податак да се број пријављених девојака за упис на Војну академију сваке године повећава. У првој години уписа кадеткиња конкурисало је 56 девојака на 30 места, или у просеку 1,8 кандидаткиња на једно место, да би за школску

2011/12. годину конкурисало 326 девојака на 34 места, односно у просеку 10,43 кандидаткиње на једно место. Мислим да су и резултати истраживања о којима књига говори утицали на популаризацију војне професије међу младима и на повећану заинтересованост девојака за професију официра.

О таквом тренду сведочи и податак из септембра 2010. да је на руководећим – командним местима у Министарству одбране и Војсци Србије било свега 10 одсто жена, и то углавном на позицијама средњег и нижег руководећег ранга. Међутим, потврда да је и у заступљености жена на највишим дужностима у систему одбране постигнут напредак јесте то да је на дужност државног секретара надлежног за политику одбране крајем 2010. године именована др Тања Мишчевић, која је тренутно и највише рангирана жена у сектору безбедности. Начин на који она обавља ову дужност

доказује да се мушкарци и жене високи службеници не разликују по способностима, а ни према учинку у обављању истог руководећег посла. Жене руководиоци нису другачије већ, напосто, ређе, и за то није одговорна њихова психофизичка посебност него друштвени чиниоци.

■ *Каква је перспектива жена официра у нашој војсци, имајући у виду њихову улогу у стварању породице? Да ли је утврђена кадровска пирамида официрки?*

Институција за стратегијска истраживања у скоројој будућности видим као акредитовану институцију система одбране, чиме ће се даћи суштински допринос интегрисању војне научноистраживачке делатности у систем одбране и научноистраживачке делатности у Србији.

– Њихова перспектива је извесна, јер су темељи на којима смо је градили стабилни и чврсти. Све је ствар личног опредељења. Када је реч о њиховој улози у стварању породице, коју морамо посматрати у контексту тежине и захтевности војничке професије, ту мора још да се ради. Едукацијом треба понудити одговор или ваљану аргументацију на недоумицу како успоставити баланс између професионалне сфере и остварења у породици, што је од изузетног значаја за сваку жену. Уколико то није усклађено, или се амбиције редуку-

ју, или се мењају очекивања.

Када је реч о кадровској пирамиди, сматрам да би било погрешно утврђивати кадровску пирамиду одвојено за мушкарце и жене, јер би се на тај начин компромитовала суштина родне равноправности. Место жена официра у кадровској пирамиди треба да проистекне из доследне примене суштинских принципа и стандарда родне равноправности. Пројектовање кадровске пирамиде официрки, у смислу постављања рокова у којима на одређеним позицијама треба да се нађе одређени број жена официра, не би било добро ни за војну организацију ни за жене уопште. Било би, можда, добро за остваривање појединачних амбиција, али не и за суштинско достизање високих стандарда родне равноправности.

■ *Шта ће бити наредни кораци у том правцу, имајући у виду Акциони план*

за примену Резолуције 1325 – Жене, мир и безбедности, чији смо чланице?

– Национални акциони план је „жив документ” којим је постигнут значајан напредак у области родне равноправности. Конституисана су институционална тела, као што су политички савет и мултисекторско координациона тело, као тела Владе, и именовани представници нашег министарства. Формирали смо, такође, и аналитичку групу, а у процедури је доношење решења министра одбране о именовану саветника, односно

саветнице за родну равноправност министра одбране. У плану је и избор „особа од поверења“ и едукација на свим нивоима. Едукација јесте кључни задатак, а тако је и када је реч о родној равноправности у систему одбране. Прилагођени су наставни планови и програми војнообразовних установа на свим нивоима – обрађују се теме које се односе на родну равноправност. У сарадњи са Агенцијом „UN Women“, у 2012. години организовале се обука за чланове Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије, као и саветника/саветница за родна питања команданата националних контингената у мултинационалним операцијама, као и „особа од поверења“ на нивоу нашег система одбране.

■ *Институција за спровођење истраживања, којим руководиш, током претходне године постигао је значајне резултате радом из области безбедности, одбране и војне историје. Шта бисте издвојили као најзначајније?*

– Припадници Института јесу у протеклој години, која нимало није била лака, остварили значајне резултате. Осим припрема за акредитацију Института као научне установе код надлежних републичких институција, постигнућа су видљива у основној делатности – бављење научноистраживачким радом, информисање јавности о постигнутим резултатима, као и учешће истраживача у стручним радним тимовима и групама нашег министарства. Треба поменути велики пројекат „Безбедносни и одбрамбени аспекти прикључења Републике Србије Европској унији“, у који су укључене готово све битне организационе целине система одбране, а коју Институт координира. Две студије које су део пројекта, а за чију реализацију је био задужен Институт – „Однос Европске уније према европској безбедности“ и „Искуства појединих држава из процеса учешћа и приступа у заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици Европске уније“ – већ су завршене.

Значајно је учешће припадника нашег института у изради новог издања Војног лексикона, посебно када је реч о терминима из области безбедности, одбране, војног васпитања и образовања, те војне историје. Завршен је и пројекат „Одбрана од претњи у сајбер простору“ и припремљена монографска студија о томе. Урађен је пројекат „Модел квантификације критеријума рангирања офици-

ганизовали смо семинар „Случај Националног акционог плана Србије – показатељи везани за жене, мир и безбедност“. Треба поменути и учешће припадника у обележавању педесетогодишњице Прве конференције несврстаних у Београду, у радном тиму за израду Правилника о ознакама родова, учешће у Радној групи Министарства одбране за израду критеријума за избор руководиоца научноистраживачких пројеката...

ПРОМОЦИЈА РАВНОПРАВНОСТИ

■ *Узимајући у обзир искуства других земаља, да ли је за успешну реализацију реформе система одбране важније да промотери родне једнакости буду жене или мушкарци у систему одбране?*

– Промоција једнакости значи да се створи позитиван однос према промени у којој је традиционална подела послова – где је жена научена да замени мушкарца у кући и на свим другим местима, али не и када је реч о одбрани и безбедности – у садашњим условима постала анахрона, нерационална и неприхватљива. Да не би било отпора, ми морамо пружити, а то смо и чинили, ваљану и научну и искуствену аргументацију. Дакле, сасвим конкретан одговор на питање јесте да промотери треба да буду и мушкарци и жене подједнако. Најбољи пример је чињеница да је тимом за израду Акционог плана руководио генерал Форца и да је приметан пораст укључености мушке популације у рад новоформираних институционалних тела у функцији равноправности. То је значајан помак, којим морамо бити задовољни.

ра“ и достављен Управи за кадрове. Штампан је и промовисан „Информатор о систему одбране Србије“, намењен посланицима у Народној скупштини и осталим заинтересованим корисницима.

Организовали смо регионални курс „Управљање одбраном у ширем безбедносном окружењу“, у сарадњи са Одбрамбеном академијом Велике Британије и Универзитетом Кранфилд, као и годишњу међународну конференцију Радне групе за студије конфликта земаља НАТО-а и *Партнерства за мир*. Са „UN Women“ ор-

■ *Једна од надлежних институција јесте и спровођење истраживања за потребе система одбране наше земље. Шта нас, када је о томе реч, очекује у години пред нама?*

– Увек смо се трудили да радимо корисне ствари за систем и да науку примењујемо у конкретним проблемима. Овом приликом бих најавила да је завршено теренско истраживање „Јавност Министарства одбране о актуелном тренутку војне организације“, које је други круг истраживања у оквиру пројекта који је реализован 2008. године, додуше с нешто измењеним насловом „Јавност Војске Србије о реформи војске и безбедносним интеграцијама“. За оне који у систему одбране одлучују биће корисна сазнања о томе шта о актуелним питањима мисли интерна јавност. Свакако треба поменути и резултате емпиријског истраживања у оквиру пројекта „Психолошки аспекти успешности у војној професији“, спроведеног на великом узорку испитаника, који ће бити обрађени у 2012. години и од којих ће систем имати значајну корист. ■

Билана МИЉИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

Крај претходне године обележила је, између осталог, и промоција књиге „У корак с временом – Министарство одбране и Војска Србије на путу објективизације родне равноправности“, чији су аутори директорка Института за стратегијска истраживања Министарства одбране др Јованка Шарановић и др Зоран Килибарда. Значај ове монографије, која се бави укључивањем жена у систем одбране, али и актуелност теме, јесу повод за разговор са др Јованком Шарановић.

– У основи великих ствари, а мислим да је објективизација родне равноправности у Министарству одбране и Војсци Србије управо таква, јесте идеја која је вредна ако се спроведе у пракси. Значај публикације видимо управо у томе је што је она спонтано сведочење о одавно препознатљивом, али тек последњих година код нас евидентно охрабриваном и снажно подржаном процесу. Идеја је рођена у Институту за стратегијска истраживања још 2005 године, а он је имао кључну улогу у свим фазама њеног оживотворења.

■ *Темаџику жена у сисџему одбране чиџаоцима ѓриближаваџе у седам корака. Заџиџо?*

– Др Килибарда и ја дошли смо на идеју да је процес који се реализовао у неколико међусобно повезаних фаза најлогичније представити управо редоследом како су се поједине фазе одвијале. Структура рада је управо пратила ту логику, па је сваком кораку посвећено поглавље.

■ *Имајуџи у виду Ваше ѓреџходне ѓубликације, које се у највеџој мери односе на ѓроблемаџику жена у оружаним снагама, како оцењуџете доѓринос Војске када је реч о афирмацији родне равноѓравности у секџору безбедности?*

– Војска Србије је у годинама реформе сектора безбедности, о чему сведочи поменуто дело, направила велики искорак. Пре свега мислим да је

УВЕК АКТУЕЛНИ

■ *О раду Инсџиџуџа за сџраџеџијска исџраживања јавности се углавном информисше на основу ѓубликација и обрађања исџраживача и ауџора на семинарима. Да ли ѓосџоји ѓлан о ѓокреџању часоѓиса, који сличне инсџиџуџије ѓериодично објављују, ради ѓромовисања акџивности Инсџиџуџа?*

– Претходна година била је плодна за припаднике Института. Објавили смо седам публикација, шест је у штампи, а око 50 чланака је објављено или су у процедури за објављивање. Наше колеге учествовале су на 36 конференција, симпозијума, скупова, у земљи и у иностранству. Познато је да Институт издаје часопис *Војноисторијски гласник*, који је прошле године прославио 60 година излажења. Био је у категорији М 52, што значи да се објављени чланак бодује с три поена у Министарству за науку. Предложили смо да добије категорију М 24, што би значило да се сваки чланак објављен у њему вреднује с четири научна поена. Имајући у виду чињеницу да се Институт бави различитим одбрамбеним и безбедносним темама, једно од могућих решења, које је некада имало добре резултате, јесте да се часопис *Војно дело* нађе у нашем саставу.

прихватила концепт родне равноправности као једно од својих стратешких опредељења. Тако се обавезала да, у складу с могућностима, тежи достизању највиших стандарда у тој области, уважавајући сопствено искуство, специфичности наслеђеног стања, испољене трендове у земљама које у том погледу могу да јој послуже као пример.

Значење родне равноправности прихваћено је на исти начин како се схвата у земљама Европске уније, као стратегију укључивања мушких и женских интереса и искустава у развојне програме у свим политичким, економским и друштвеним сферама, тако да је добробит и за жене и мушкарце подједнака. Војска Србије је у том правцу остварила велики искорак са интензивирањем пријема жена у професионалну војну службу, са почетком школовања девојака на Војној академији, као и приликом израде На-

ционалног акционог плана за имплементацију Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1325.

■ *Иако исџраживања несумњиво сведоче о ѓренду ѓовећања засџуѓености жена међу ѓрофесионалним војницима, уз ѓроширивање ѓодручја ѓиховог радног ангажовања и освајања ѓослова доскора резервисаних за мушкарце, да ли мислиџе да су наше даме усѓеле да сџану на ѓуџи сџереоџиѓима?*

– Сматрам да обрачун са стереотипима није посао који треба да обаве жене. То је посао од општег интереса, а не нека врста надметања између мушкарца и жена за престижне позиције. Обрачун

са стереотипима није пораз мушкарца. Он је успешан у смислу да има трајне суштинске позитивне ефекте само ако је заједничко дело мушкарца и жена, ако га и једни и други доживљавају као природан исход новог схватања ствари. У прилог томе говори и чињеница да је оно што је до пре неколико година била само идеја, сада стварност.

Подсећања ради, у септембру 2011. од 127 дипломираних кадета било је и 19 кадеткиња из прве класе девојака уписаних 2007. године. Њихова средња оцена је 8,21, у односу на средњу оцену целе класе – 7,87. Као што видите, проценти руше стереотипе. У прилог томе иде и податак да се број пријављених девојака за упис на Војну академију сваке године повећава. У првој години уписа кадеткиња конкурисало је 56 девојака на 30 места, или у просеку 1,8 кандидаткиња на једно место, да би за школску

2011/12. годину конкурисало 326 девојака на 34 места, односно у просеку 10,43 кандидаткиње на једно место. Мислим да су и резултати истраживања о којима књига говори утицали на популаризацију војне професије међу младима и на повећану заинтересованост девојака за професију официра.

О таквом тренду сведочи и податак из септембра 2010. да је на руководећим – командним местима у Министарству одбране и Војсци Србије било свега 10 одсто жена, и то углавном на позицијама средњег и нижег руководећег ранга. Међутим, потврда да је и у заступљености жена на највишим дужностима у систему одбране постигнут напредак јесте то да је на дужност државног секретара надлежног за политику одбране крајем 2010. године именована др Тања Мишчевић, која је тренутно и највише рангирана жена у сектору безбедности. Начин на који она обавља ову дужност

доказује да се мушкарци и жене високи службеници не разликују по способностима, а ни према учинку у обављању истог руководећег посла. Жене руководиоци нису другачије већ, напротив, ређе, и за то није одговорна њихова психофизичка посебност него друштвени чиниоци.

■ *Каква је перспектива жена официра у нашој војсци, имајући у виду њихову улогу у стварању породице? Да ли је утврђена кадровска пирамида официрки?*

Институција за стратегијска истраживања у скоројој будућности видим као акредитовану институцију система одбране, чиме ће се даћи суштински допринос интегрисању војне научноистраживачке делатности у систем одбране и научноистраживачке делатности у Србији.

– Њихова перспектива је извесна, јер су темељи на којима смо је градили стабилни и чврсти. Све је ствар личног опредељења. Када је реч о њиховој улози у стварању породице, коју морамо посматрати у контексту тежине и захтевности војничке професије, ту мора још да се ради. Едукацијом треба понудити одговор или ваљану аргументацију на недоумицу како успоставити баланс између професионалне сфере и остварења у породици, што је од изузетног значаја за сваку жену. Уколико то није усклађено, или се амбиције редуку-

ју, или се мењају очекивања.

Када је реч о кадровској пирамиди, сматрам да би било погрешно утврђивати кадровску пирамиду одвојено за мушкарце и жене, јер би се на тај начин компромитовала суштина родне равноправности. Место жена официра у кадровској пирамиди треба да проистекне из доследне примене суштинских принципа и стандарда родне равноправности. Пројектовање кадровске пирамиде официрки, у смислу постављања рокова у којима на одређеним позицијама треба да се нађе одређени број жена официра, не би било добро ни за војну организацију ни за жене уопште. Било би, можда, добро за остваривање појединачних амбиција, али не и за суштинско достизање високих стандарда родне равноправности.

■ *Шта ће бити наредни кораци у том правцу, имајући у виду Акциони план за примену Резолуције 1325 – Жене, мир и безбедности, чији смо поштинници?*

– Национални акциони план је „жив документ” којим је постигнут значајан напредак у области родне равноправности. Конституисана су институционална тела, као што су политички савет и мултисекторско координациона тела, као тела Владе, и именовани представници нашег министарства. Формирали смо, такође, и аналитичку групу, а у процедури је доношење решења министра одбране о именовану саветника, односно

саветнице за родну равноправност министра одбране. У плану је и избор „особа од поверења“ и едукација на свим нивоима. Едукација јесте кључни задатак, а тако је и када је реч о родној равноправности у систему одбране. Прилагођени су наставни планови и програми војнообразовних установа на свим нивоима – обрађују се теме које се односе на родну равноправност. У сарадњи са Агенцијом „UN Women“, у 2012. години организовале се обука за чланове Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије, као и саветника/саветница за родна питања команданата националних контингената у мултинационалним операцијама, као и „особа од поверења“ на нивоу нашег система одбране.

■ *Институција за спровођење истраживања, којим руководиш, током претходне године постигао је значајне резултате радом из области безбедности, одбране и војне историје. Шта бисте издвојили као најзначајније?*

– Припадници Института јесу у протеклој години, која нимало није била лака, остварили значајне резултате. Осим припрема за акредитацију Института као научне установе код надлежних републичких институција, постигнућа су видљива у основној делатности – бављење научноистраживачким радом, информисање јавности о постигнутим резултатима, као и учешће истраживача у стручним радним тимовима и групама нашег министарства. Треба поменути велики пројекат „Безбедносни и одбрамбени аспекти прикључења Републике Србије Европској унији“, у који су укључене готово све битне организационе целине система одбране, а коју Институт координира. Две студије које су део пројекта, а за чију реализацију је био задужен Институт – „Однос Европске уније према европској безбедности“ и „Искуства појединих држава из процеса учешћа и приступа у заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици Европске уније“ – већ су завршене.

Значајно је учешће припадника нашег института у изради новог издања Војног лексикона, посебно када је реч о терминима из области безбедности, одбране, војног васпитања и образовања, те војне историје. Завршен је и пројекат „Одбрана од претњи у сајбер простору“ и припремљена монографска студија о томе. Урађен је пројекат „Модел квантификације критеријума рангирања офици-

ганизовали смо семинар „Случај Националног акционог плана Србије – показатељи везани за жене, мир и безбедност“. Треба поменути и учешће припадника у обележавању педесетогодишњице Прве конференције несврстаних у Београду, у радном тиму за израду Правилника о ознакама родова, учешће у Радној групи Министарства одбране за израду критеријума за избор руководиоца научноистраживачких пројеката...

ПРОМОЦИЈА РАВНОПРАВНОСТИ

■ *Узимајући у обзир искуства других земаља, да ли је за бољи исход реформе система одбране важније да промотери родне једнакости буду жене или мушкарци у систему одбране?*

– Промоција једнакости значи да се створи позитиван однос према промени у којој је традиционална подела послова – где је жена научена да замени мушкарца у кући и на свим другим местима, али не и када је реч о одбрани и безбедности – у садашњим условима постала анахрона, нерационална и неприхватљива. Да не би било отпора, ми морамо пружити, а то смо и чинили, ваљану и научну и искуствену аргументацију. Дакле, сасвим конкретан одговор на питање јесте да промотери треба да буду и мушкарци и жене подједнако. Најбољи пример је чињеница да је тимом за израду Акционог плана руководио генерал Форца и да је приметан пораст укључености мушке популације у рад новоформираних институционалних тела у функцији равноправности. То је значајан помак, којим морамо бити задовољни.

ра“ и достављен Управи за кадрове. Штампан је и промовисан „Информатор о систему одбране Србије“, намењен посланицима у Народној скупштини и осталим заинтересованим корисницима.

Организовали смо регионални курс „Управљање одбраном у ширем безбедносном окружењу“, у сарадњи са Одбрамбеном академијом Велике Британије и Универзитетом Кранфилд, као и годишњу међународну конференцију Радне групе за студије конфликта земаља НАТО-а и *Партнерства за мир*. Са „UN Women“ ор-

■ *Једна од надлежних институција јесте и спровођење истраживања за потребе система одбране наше земље. Шта нас, када је о томе реч, очекује у години пред нама?*

– Увек смо се трудили да радимо корисне ствари за систем и да науку примењујемо у конкретним проблемима. Овом приликом бих најавила да је завршено теренско истраживање „Јавност Министарства одбране о актуелном тренутку војне организације“, које је други круг истраживања у оквиру пројекта који је реализован 2008. године, додуше с нешто измењеним насловом „Јавност Војске Србије о реформи војске и безбедносним интеграцијама“. За оне који у систему одбране одлучују биће корисна сазнања о томе шта о актуелним питањима мисли интерна јавност. Свакако треба поменути и резултате емпиријског истраживања у оквиру пројекта „Психолошки аспекти успешности у војној професији“, спроведеног на великом узорку испитаника, који ће бити обрађени у 2012. години и од којих ће систем имати значајну корист. ■

Билана МИЉИЋ
Снимио Јово МАМУЛА